

hvilket af Forslagene der maatte blive vedtaget. Jeg skal da strax gjøre den Bemærkning, at det slet ikke gjaldt om, at faae noget andet Udtryk istedetfor Ordet „danske Statsborgere“; thi det er netop det eneste, der ganske betegner, hvad der tilsigtes. „Danske Statsborgere“ ere de, som have de Borgerne i Grundloven til-lagte borgerlige Rettigheder, de, som ifølge Børnepligtsloven skulle under den danske Fane forsvare det danske Rige, og det er de Samme, som ogsaa have Ret til, at føre dansk Flag. „Danske Statsborgere“ er altsaa det eneste rig-tige Ord; man kunde sige „danske Undersaatter“ eller Sligt, men „Statsborgere“ er det, som bestemtest slutter sig til de bestaaende Tilstande. Det, hvorimod man gjorde Indbending, var under Begrebet „danske Statsborgere“ at ud-sondre Nogle, der skulde være faste, og Nogle, der altsaa være løse, Nogle, der kunde føre dansk Flag, og Nogle, som ikke dertil være berettigede; Opgaven var altsaa ikke at finde noget andet Ord, men at give en nær-mere Betegnelse af, hvad man navnlig i dette Forhold forstod ved danske Statsborgere. Jeg skal ikke nægte, at jeg føler mig noget tiltalt ved den negative Form, som af den høitærede Finanzminister er givet den ene Betingelse, idet han forlanger, at Indfødsretten ikke maa være opgivet, at man ikke maa være emigreret, ikke have expatrieret sig, og det af den væsent-lige Grund, som den ærede Finanzminister imidlertid ikke berørte, at derved er Præsump-tionen lagt paa, at Enhver, som er dansk Ind-født, vebbliver at være dansk Statsborger, donec contrarium probatur, altsaa, saalænge der ikke er ført fuldt Beviis for, at han har opgivet denne Ret, og det er vistnok det Na-turlige. Jeg skal kun i Forbigaaende som en lille Betænkelighed derved bemærke, at Bestem-melsen herved ikke bliver fuldt saa klar som ved Benyttelsen af et positivt Udtryk med Hen-syn til alle dem, der have dobbelt Indfødsret, med Henhyn til alle Indvaanerne af Hertug-dømmerne, som have beholdt deres Indfødsret, og som ikke kunne siges at have nedsat sig i Udlandet; thi de sidde, hvor de altid have sid-det, det er Grunden, hvorpaa de sidde, der har forandret sig. Derimod er den anden af Udvalget foreslaaede Betegnelse fylbigere end

den af Finanzministeren foreslaaede; thi den giver de to Sider af Sagen, som komme i Betragtning. Den ene er den reent factiske Omstændighed, at Vedkommende har taget fast Bopæl — og der er Ordet „fast“ paa sin rette Plads; der kan man slutte sig til den Udvi-ling, dette Begreb i mange andre Forhold har faaet, t. Ex. i Forsørgelsesfager haade mellem den ene Commune og den anden og mellem den ene Stat og den anden; allevegne møder man Begrebet fast Ophold, og der har natur-ligviis, da det daglig forekommer, dannet sig en meget bestemt Praxis og Opfattelse af, hvad dertil udfordres, saa at der vel i de enkelte concrete Tilfælde kan frembyde sig Tvivl om, hvorvidt det er fyldestgjort, men ikke Tvivl om selve Begrebet. Det andet Udtryk „hjemme-hørende“ gaaer ud paa Sindet, paa Animus, som i hele Domicilmaterien spiller en overordentlig stor Rolle, og som viser sig deri — jeg troer, jeg før brugte det samme Udtryk, og jeg beder i saa Fald om Forladelse for Gjentagelsen — at de, der forlade det Sted, hvor de boe, og reise bort, ved at komme tilbage til dette Sted vende hjem, atter komme til deres Hjem. Hvad der constituerer det Begreb, hvortil saa-danne Udtryk som Penater, Hjemstavni o. s. v. referere sig, er Sindelaget, Villien til at ville blive der. Jeg behøver i saa Henseende ikke at vise længere hen end til den Discussion, som i Begyndelsen af nærværende Session fandt Sted om Domicilbegrebets Anvendelse paa Valgretten, hvorunder Villien til at være paa Stedet spillede en stor Rolle. Nu er der, som sagt, heller ikke her stor Forskjel mellem Udvalgets og Finanzministerens Forslag, men det Fortrin har dog i mine Dine Udvalgets Redaktion, at det i Korthed paapeger begge Momenter, baade den factiske Tilstedeværelse — ved hvis Bestemmelse den tager den Opfattelse til Hjælp, som gennem Lovgivningen og en stor udbredt Praxis har dannet sig om, hvad fast Ophold er — og Sindelaget, Villien, som ganske vist ikke skal konstateres gennem Ved-kommendes Erklæring under et Forhør, men skal træde for Dagen gennem en Række Kjends-gjerninger, som tillade at slutte tilbage dertil, Kjendsgjerninger, som henhøre ogsaa til reent ujuridiske Forhold og ligge den almindelige